

मेंटल हेल्थ ॲक्ट, २०१७ मधील
तरतुदीनुसार मनोदुर्बल
व्यक्तीकरीता पुनर्वसन गृह निर्माण
करण्यासाठीच्या रोडमॅपवर
देखरेख करण्यासाठी समिती
नेमण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:-न्यायाप्र-२०१९/प्र.क्र.३४/अ.क.२
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०३२
दि. १४ ऑक्टोबर, २०१९

वाचा :

१. दिव्यांग हक्क अधिनियम, २०१६
२. मेंटल हेल्थ ॲक्ट, २०१७

प्रस्तावना:-

दिव्यांग हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम २ (एस) नुसार दिव्यांग व्यक्तीसंबंधी करण्यात आलेल्या व्याख्येमध्ये मानसिक रोगाने बाधित व्यक्तींचा समावेश करण्यात आलेला आहे. सदर अधिनियमातील परिशिष्टामध्ये देखील मानसिक रोगासंबंधी व्याख्या करण्यात आली आहे. तसेच मेंटल हेल्थ ॲक्ट, २०१७ मधील कलम १९ अन्वये मानसिक रोगमुक्त रुग्ण, ज्या मानसिक रुग्णांना पुढील उपचाराची गरज नाही किंवा जे रुग्ण बेघर आहेत वा ज्या रुग्णांना त्यांच्या कुटुंबांनी स्विकारलेले नाही, अशा व्यक्तींकरीता शासनाने Half way homes, Sheltered accommodation and supported accommodation या सारखी सुविधा पुरविण्याची तरतुद करण्यात आली आहे. मा.सर्वोच्च न्यायालय अवमान याचिका क्र.१६५३/२०१८ श्री. गौरवकुमार बंसल विरुद्ध श्री.दिनेश कुमार व इतर या प्रकरणी, केंद्र शासनाच्या दि.२२.०४.२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीत मनोदुर्बल व्यक्तींकरीता पुनर्वसन गृह स्थापन करण्याबाबत रोडमॅप तयार करून त्यावर देखरेख करण्याकरीता सर्व राज्यांमध्ये मा.मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली देखरेख समिती नेमण्यात येईल, असा निर्णय घेण्यात आला आहे. तसेच सदर याचिकेप्रकरणी शासनामार्फत दाखल केलेल्या शपथपत्रात मेंटल हेल्थ ॲक्ट, २०१७ मधील तरतुदीनुसार राज्यात मनोदुर्बल व्यक्तींकरीता पुनर्वसन गृह स्थापन करण्यात येतील असे कळविले आहे. त्यानुसार मनोदुर्बल व्यक्तींकरीता तयार करावयाच्या पुनर्वसन गृहाच्या रोडमॅपवर देखरेख करण्याकरीता मा.मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली देखरेख समिती नेमण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे अवमान याचिका क्र.१६५३/२०१८ श्री.गौरवकुमार बंसल विरुद्ध श्री.दिनेश कुमार व इतर या प्रकरणी, दि.२६.०७.२०१९ रोजीचे आदेश, केंद्र शासनाच्या दि.२२.०४.२०१९ रोजीच्या बैठकीतील निर्णय व प्रधान सचिव (सा.न्या) यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झालेल्या दि.३०.०४.२०१९ रोजीच्या बैठकीत निर्णयानुसार मनोदुर्बल व्यक्तींकरीता राज्यात

पुनर्वसन गृह तयार करण्यासाठीच्या रोडमॅपबाबत देखरेख करण्यासाठीच्या समितीस या शासन निर्णयान्वये पुढीलप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे.:-

अ.क्र	समिती सदस्यांचीनावे	पदनाम
१.	मा.मुख्य सचिव,	अध्यक्ष
२.	अप्पर मुख्य सचिव, गृह विभाग	सदस्य
३.	अप्पर मुख्य सचिव, वित्त विभाग	सदस्य
४.	प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग	सदस्य
५.	प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	सदस्य
६.	प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	सदस्य सचिव
७.	सचिव, महिला व बाल विकास	सदस्य
८.	सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (बांधकाम)	सदस्य
९.	आयुक्त, दिव्यांग कल्याण,पूणे	सदस्य
१०.	संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय,(मानसिक आरोग्य)	सदस्य
११.	संचालक, टाटा सामाजिक संस्था, मुंबई	सदस्य

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१९१०१४१७४५३६५७२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षांतिक करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(दि. रा. डिंगळे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति.

- १.मा. मुख्य सचिव यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई.
- २.मा. अप्पर मुख्य सचिव, गृह विभाग,मंत्रालय,मुंबई
३. मा. अप्पर मुख्य सचिव, वित्त विभाग,मंत्रालय,मुंबई
४. मा.प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग,मंत्रालय,मुंबई
५. मा.प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग,मंत्रालय,मुंबई
६. मा.प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,मंत्रालय,मुंबई

७. मा.सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. मा.सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (बांधकाम), मंत्रालय, मुंबई.
९. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पूणे.
१०. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, (मानसिक आरोग्य), मुंबई.
११. संचालक, टाटा सामाजिक संस्था, मुंबई.
१२. निवड नस्ती (अ.क.२).